

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 48/12
V Lucemburku dne 24. dubna 2012

Rozsudek ve věci C-571/10
Servet Kamberaj v. Istituto per l'Edilizia sociale della Provincia autonoma di Bolzano, Giunta della Provincia autonoma di Bolzano, Provincia autonoma di Bolzano

Unijní právo brání celostátní nebo regionální právní úpravě, která pro rozdělování finančních prostředků určených na příspěvek na bydlení stanoví rozdílné zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, oproti občanům Unie

Unie přiznává právo na rovné zacházení ve vztahu k příspěvku na bydlení, který je určen k zajištění důstojné existence pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky

Pan Kamberaj, který je albánským státním příslušníkem, má od roku 1994 bydliště v Itálii v samostatné provincii Bolzano. Od roku 1998 do roku 2008 pobíral jakožto držitel povolení k pobytu s neomezenou dobou platnosti „příspěvek na bydlení“ – příspěvek provincie na pomoc nejméně majetným nájemcům při úhradě nájemného. Tento příspěvek se rozděluje mezi občany Unie, italské či jiné, a na druhé straně státní příslušníky třetích zemí a osoby bez státní příslušnosti, za podmínky, že posledně uvedení trvale a oprávněně pobývají na provinčním území po dobu nejméně pěti let a vykonávají výdělečnou činnost po dobu nejméně tří let. Od roku 2009 docházelo k rozdělování finančních prostředků poskytovaných těmito dvěma skupinám na základě rozdílného výpočtu podle toho, zda se jedná o občany Unie nebo o státní příslušníky třetích zemí.

Institut pro sociální bydlení („IPES“) provincie Bolzano tudíž zamítl žádost pana Kamberaje o příspěvek pro rok 2009 z důvodu, že rozpočet určený státním příslušníkům třetích zemí byl vyčerpán.

Pan Kamberaj se domáhal, aby Tribunale di Bolzano určil, že toto zamítavé rozhodnutí zakládá diskriminaci, která je v rozporu se směrnicí o státních příslušnících třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty¹.

Tribunale di Bolzano se Soudního dvora dotázal, zda je tento mechanismus rozdělování finančních prostředků určených na příspěvky na bydlení, jenž státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, vyhrazuje méně příznivé zacházení oproti občanům Unie, slučitelný s unijním právem.

Soudní dvůr předně podotkl, že uplatnění rozdílných koeficientů při rozdělování finančních prostředků má za následek znevýhodnění skupiny tvořené státními příslušníky třetích zemí, neboť rozpočet vyhrazený na vyhovění jejich žádostem o příspěvek na bydlení je nižší, a hrozí tedy jeho rychlejší vyčerpání, než je tomu v případě rozpočtu určeného pro občany Unie, italské či jiné.

Podle Soudního dvora se státní příslušník třetí země, který získal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v členském státě², nachází ve vztahu k příspěvku na bydlení v situaci srovnatelné se situací občana Unie, italského či jiného, který má stejné ekonomické potřeby.

Soudní dvůr následně ověřil dosah směrnice, pokud jde o **rovné zacházení s dlouhodobě pobývajícími rezidenty a se státními příslušníky členského státu pobytu v oblastech sociálního zabezpečení, sociální podpory nebo sociální ochrany**. Vzhledem k tomu, že unijní

¹ Směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272).

² Nezbytnými podmínkami jsou oprávněný a nepřetržitý pobyt po dobu pěti let, dostatečné příjmy a zdravotní pojištění.

zákonodárce měl v úmyslu respektovat zvláštnosti členských států, jsou tyto pojmy definovány vnitrostátními právními předpisy, které však musí dodržovat unijní právo. **Z toho vyplývá, že je na vnitrostátním soudu, aby s přihlédnutím jak k integračnímu cíli sledovanému směrnicí, tak i k ustanovením Listiny základních práv posoudil, zda příspěvek na bydlení spadá do oblastí uvedených ve směrnici.**

Podle znění uvedené směrnice³ **mohou členské státy omezit rovné zacházení v oblasti sociální podpory a sociální ochrany na základní dávky.** Tyto dávky, mezi které náleží podpora ve formě životního minima, podpora v případě nemoci nebo těhotenství, rodičovská podpora a podpora v rámci dlouhodobé péče, musí být stejným způsobem poskytovány státním příslušníkům dotyčného členského státu i státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, na základě podmínek pro přiznání nároku na tyto dávky stanovených právními předpisy uvedeného členského státu.

Vzhledem k tomu, že směrnice nepodává taxativní výčet základních dávek, není vyloučeno, že příspěvky na bydlení spadají pod tento pojem, na který se musí nutně uplatnit zásada rovného zacházení. Každopádně se jedná o dávky, které jedinci umožňují uspokojit jeho základní potřeby, jako je potrava, bydlení a zdraví.

Dále vzhledem k tomu, že právo státních příslušníků třetích zemí na rovné zacházení v oblastech vyjmenovaných ve směrnici je obecným pravidlem, každá výjimka z tohoto pravidla musí být vykládána restriktivně a lze se jí dovolávat pouze tehdy, když orgány dotyčného členského státu příslušně k provádění směrnice jasně vyjádřily úmysl této výjimky využít.

Smysl a dosah pojmu „základní dávky“ musí být mimoto zjišťován s přihlédnutím k cíli sledovanému směrnicí, tj. **integraci státních příslušníků třetích zemí**, kteří dlouhodobě oprávněně pobývali v členských státech.

Kromě toho při výkladu pojmu „základní dávky“ musí být též dodrženy zásady Listiny základních práv⁴, která uznává a respektuje právo na sociální pomoc a pomoc v oblasti bydlení, jejichž cílem je zajistit důstojnou existenci pro všechny, kdo nemají dostatečné prostředky. **Vnitrostátní soud musí tedy ověřit, zda je dotčený příspěvek na bydlení základní dávkou**, s přihlédnutím k účelu tohoto příspěvku, jeho výši, podmínkám jeho přiznání a k místu, jež tento příspěvek zaujímá v italském systému sociální podpory.

S ohledem na tyto úvahy Soudní dvůr odpovídá, že **unijní právo brání celostátní nebo regionální právní úpravě, která – při rozdělování finančních prostředků určených na příspěvek na bydlení – stanoví rozdílné zacházení se státními příslušníky třetích zemí oproti státním příslušníkům členského státu, kde jsou prvně zmínění státní příslušníci rezidenty, pokud příspěvek na bydlení spadá do oblastí, na které se vztahuje zásada rovného zacházení stanovená směrnicí o státních příslušnících třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, a pokud představuje základní dávku ve smyslu této směrnice, přičemž tyto skutečnosti musí ověřit vnitrostátní soud.**

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu unijního práva nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

³ Viz čl. 11 odst. 4

⁴ Článek 34 Listiny základních práv